

Пролог

Ніколи не розпочинайте книжку з опису погоди.

Хто це сказав? Не пам'ятаю, здається, якийсь відомий письменник.

Хай хто це був, він мав рацію. Погода — це нудно. Ніхто не хоче читати про погоду, особливо в Англії, де вона й так всім набридла. Люди хочуть читати про *людей*, а от абзаци з описами, з мого досвіду, вони зазвичай пропускають.

Уникати погоди — хороша порада, якою я зараз нехтую на свій страх і ризик. Сподіваюся, це виняток, що підтверджує правило. Не хвилюйтеся, моя історія відбувається не в Англії, тому про дощ тут не йдеться. Саме на темі дощу я ставлю свій «червоний прапорець»: жодна книжка не повинна починатися з дощу, ніколи. Без винятків.

Я говорю про вітер. Вітер, який вирує навколо грецьких островів. Дикий, непередбачуваний грецький вітер, що зводить із розуму.

Вітер був лютим тієї ночі — ночі вбивства. Він був запеклим, несамовитим: ламав дерева, рвався вздовж стежок, свистів, вищав, викрадав усі інші звуки і мчав із ними геть.

Лео був надворі, коли почув постріли. Його нудило, він згинався рачки позаду вілли, на городі. Лео не був п'яний, просто під кайфом. (Це вже моя провина. Він ніколи не курил траву до цього; не варто було йому давати.) Діставши

свій перший досвід у стані екстазу, найпевніше, пов'язаний із надприродним видінням, він відчув запаморочення, і йому стало погано.

Саме тоді на нього налетів вітер і приніс із собою цей звук: «Бах, бах, бах». Три постріли один за одним.

Лео підвівся. Він що було сили став прориватися крізь бурю в напрямку пострілів: подалі від вілли, стежкою через оливковий гай, до руїн.

І там, на галявині, розпластане на землі... лежало тіло.

Це тіло, оточене півколом зруйнованих мармурових колон, які частково відкидали на нього тінь, повільно стікало кров'ю. Лео обережно наблизився до нього, вдивляючись у лице. Потім відскочив назад, вираз його обличчя сповнився жаху, і він закричав не своїм голосом.

Саме цієї миті я примчав разом з іншими: саме вчасно, щоб почути плач Лео, перш ніж вітер вихопив звук із його вуст і поніс із собою, зникаючи в темряві.

Ми всі на секунду завмерли. То була страшна мить — жахлива, як кульмінаційна сцена в давньогрецькій трагедії.

Але трагедія на цьому не закінчилася.

Вона тільки починалася.

ДІЯ ПЕРША

Це найсумніша історія з усіх, які я коли-небудь чув.

Форд Медокс Форд. Хороший солдат

1

Ця історія про вбивство.

А втім, не зовсім так. У своїй основі ця історія про кохання, хіба ні? Найсумніша історія кохання з усіх можливих: про кінець кохання, про смерть кохання.

Тож, гадаю, я спочатку мав рацію.

Вам може здатися, що ви вже знаєте цей сюжет. Можливо, ви читали про нього свого часу: таблоїди його обожнювали, якщо пригадуєте: «Острів убивць» був популярним заголовком. Та й не дивно, адже ця історія мала всі потрібні складові, щоб стати сенсацією в пресі: колишня кінозірка-відлюдниця, приватний острів у Греції, відрізаний вітром... і, звісно, вбивство.

Про ту ніч було написано багато нісенітниць. Усілякі шалені, неточні теорії про те, що могло чи не могло статися. Я уникав усього цього. Мені було нецікаво читати далекі від реальності спекуляції про те, що саме могло статися на острові.

Я прекрасно знав, що сталося. Я був там.

Тоді хто я? Ну, я оповідач цієї історії, а також її персонаж. Загалом на острові нас було семеро, відрізаних від світу людей. Хтось один із нас був убивцею.

Але перш ніж ви почнете робити ставки, я вважаю своїм обов'язком повідомити вам, що це не звичайний детектив

типу «хтовбив». Завдяки Агаті Крісті ми всі знаємо, як такі історії розвиваються: заплутаний злочин, за яким триває наполегливе розслідування, геніальне розв'язання, а відтак, якщо пощастить, неочікуваний сюжетний поворот. Але це реальна історія, а не вигадка. Вона про реальних людей у реальному місці. Якщо вже на те пішло, то це радше «чомувбив», бо ця історія є дослідженням особистості, вивченням того, хто ми є і чому ми робимо те, що робимо.

У своїй оповіді я спробую відверто відтворити події тієї жахливої ночі: саме вбивство і все, що до нього призвело. Зобов'язуюсь представити вам чисту, неприкрашену правду або принаймні наблизитись до неї настільки, наскільки це можливо. Все, що ми робили, говорили й думали.

«Але як? — можете запитати ви. — Як це можливо?» Як я взагалі можу знати *все-все*? Не лише кожен учинок і те, що було сказано чи зроблено, але й усе незроблене, неказане, усі особисті думки, які вирували в кожного в голові?

Здебільшого я покладаюся на наші розмови, які були до вбивства, а також на ті, які відбулися після нього, звісно, з тими, хто залишився живий. Що стосується мертвих, то сподіваюся, що ви надасте мені право на творчу свободу, щоб я міг описати їхній внутрішній світ. За фахом я драматург, тож, мабуть, краще за інших зумію впоратися із цим завданням.

Моя оповідь також ґрунтується на власних нотатках, зроблених як до, так і після вбивства. Тут я волів би дещо прояснити. Ось уже кілька років маю звичку вести свої записники. Я не назвав би їх щоденниками, бо вони не такі структуровані. Просто записування моїх думок, ідей, мрій, уривків розмов, які мимоволі підслуховую, і моїх спостережень за світом. Та й самі записники не те щоб

якісь супермодні — це звичайнісінькі чорні блокноти фірми *Moleskine*. Я саме розгортаю свій тодішній блокнот, щоб звернутися з ним під час оповіді.

Я наголошую на цьому всьому, щоб, якщо якоїсь миті під час цієї розповіді я введу вас в оману, ви розуміли: це сталося випадково, ненавмисно, бо зі свого погляду я можу дещо незграбно викривляти події. Але такі вже ризики моєї роботи, коли розповідаєш історію, у якій тобі самому випало відігравати роль.

Менше з тим, я намагатимусь не уривати оповідь надто часто. Проте сподіваюсь, ви дозволите мені час від часу відступати від теми. І, перш ніж ви звинуватите мене в тому, що в моїй розповіді сам чорт ногу зламає, хочу нагадати, що це правдива історія, а в реальному житті ми саме так і спілкуємося, еге ж? Ми робимо все й одразу: стрибаємо сюди й туди в часі, приділяємо більше уваги деяким моментам і сповільнюємо чи прокручуємо вперед інші, редагуємо мимохідь, мінімізуючи недоліки й максимізуючи переваги. Ми всі ненадійні оповідачі власного життя.

Смішно, але мені здається, що просто зараз, коли я розповідаю вам цю історію, ми мали б разом сидіти на парі барних стільців, як двоє давніх друзів, які випивають у барі.

«Ця історія для кожного, хто коли-небудь кохав», — кажу я, підсуваючи до вас кухоль, і доволі великий, повірте, він вам достоту знадобиться, а ви наразі вмощуєтеся зручніше, і я розпочинаю.

Одне прохання: не перебивайте принаймні спочатку. Згодом у вас буде багато можливостей для дискусії. А поки я вас ввічливо попрошу вислухати мене так, як ви слухали б дещо затягнуту історію доброго друга.

Настав час ознайомитися з нашим списком підозрюваних: у порядку важливості. І тому поки що я змушений

неохоче залишатися за лаштунками. Побуду в кулуарах, чекаючи своєї репліки.

Тоді почнімо, як і належить, із зірки.

Почнімо з Лани.

2

Лана Фаррар була кінозіркою.

Лана була видатною зіркою. Вона стала такою ще за ранньої молодості, у часи, коли зірковість таки щось означала, ще до того, коли кожен, хто має доступ до інтернету, міг стати знаменитістю.

Поза всяким сумнівом, багато хто з вас знає її ім'я або бачив фільми з нею. Вона знімалась у стількох стрічках, що й не перелічити. Якщо ви чимось схожі на мене, то кілька з них достеменно будуть близькі вашому серцю.

Незважаючи на те, що вона завершила кар'єру ще за десять років до початку нашої історії, слава Лани не згасла — та, безперечно, ще дуже довго після того, як я помру і всі забудуть, що я взагалі існував, Лану Фаррар пам'ятатимуть, і цілком справедливо. Як писав Шекспір про Клеопатру: вона заслужила своє «місце в історії».

Дев'ятнадцятирічну Лану відкрив для себе і для всього світу легендарний оскароносний голлівудський продюсер Отто Кранц, за якого вона згодом вийшла заміж. І аж до своєї передчасної смерті Отто з наснагою використовував увесь свій вплив для просування Ланиної кар'єри, знімаючи цілі фільми тільки для того, щоб вони слугували вітриною для її талантів. Проте Лана була приречена стати зіркою, з Отто чи без нього.

Річ була не лише в її бездоганному обличчі, чистій, довершених вроді ангела Боттічеллі, її очах, сповнених блакиті,